

Hoe sterk zijn jouw multiculturele vaardigheden?

Door: Tanya Verspay
1 januari 2009

Als je in een ander land woont, wordt er voortdurend een beroep gedaan op je inlevingsvermogen en je aanpassingsvermogen. De vijf multiculturele vaardigheden (Culturele Empathie, Openmindedness, Sociaal Initiatief, Emotionele Stabiliteit en Flexibiliteit) kunnen je hierbij helpen.

Culturele empathie

De multiculturele vaardigheid **Culturele empathie** helpt je om je in te kunnen leven in de gevoelens, gedachten en het gedrag van mensen met een andere culturele achtergrond. Je vraagt je regelmatig af: Waarom zegt ze dat? Waarom doet hij zo? Wat zou er in de ander omgaan? Persoonlijke eigenschappen kunnen hier aan ten grondslag liggen, maar ook de cultuur kan van invloed zijn hoe iemand denkt en zich gedraagt. In een restaurant in Japan, zittend op een tatamimat en genietend van de Japanse lekkernijen, gaat de ober naast mij op zijn knieën zitten om een bestelling op te nemen. Ik realiseer mij dat het vanuit de Japanse cultuur niet gepast is op ongelijke hoogte met een klant te spreken, zittend op zijn knieën wordt het hoogteverschil opgeheven.

Openmindedness

In de Nederlandse samenleving is het heel gebruikelijk dat je aan iemand anders vertelt wat je ervan vindt (individualistische samenleving). In veel Aziatische landen gaat het groepsbelang echter boven het individuele belang (collectivistische samenleving) en is het niet gepast een ander gezichtsverlies te laten lijden. "Nee" zeggen wordt in deze landen als gezichtsverlies ervaren en zal om die reden vermeden worden. Als een Japanner met "Hai" antwoordt, geeft hij daarmee alleen aan: "Ja, ik heb je gehoord". Hij zegt daarmee geen ja en geen nee en is er geen sprake van gezichtsverlies.

Met de vaardigheid **Openmindedness** respecteer je deze normen en waarden die bij een andere cultuur horen en houd je er rekening mee. Dit betekent overigens niet dat je deze normen en waarden over moet nemen. Je eigen normen en waarden hebben je door opvoeding en ontwikkeling gevormd tot wie je bent, dat zet je niet zomaar overboord.

Tanya Verspay is HBO-psychologe en is gespecialiseerd in het coachen en begeleiden van expat-partners tijdens het wonen in het buitenland. Verspay-Coaching geeft door middel van telefonische coaching én e-mailcoaching juist dat steuntje in de rug om expatpartners op weg te helpen in hun nieuwe thuisland. Tanya Verspay heeft zelf als expatpartner een aantal jaren in Japan gewoond. Meer informatie:

Sociaal initiatief

Stap je gemakkelijk op andere mensen af en neem je vaak het initiatief om een gesprek te beginnen? Dan heb je een hoog **Sociaal Initiatief**. Sommige expat-partners voelen zich vooral in het begin van de uitzending onzeker en aarzelen om mensen op te bellen of naar een bijeenkomst te gaan. Gedachten als “Wie zit er nou op mij te wachten?” “Ze hebben het al zo druk” of “Ik spreek de taal onvoldoende” zijn irrationele gedachten die de drempel verder ophogen. Positieve ervaringen (iemand reageert vrolijk op je uitnodiging om thee te komen drinken) geeft je zelfvertrouwen en maakt het contact leggen met anderen gemakkelijker.

Emotionele stabiliteit en Flexibiliteit

In het buitenland kom je nieuwe en soms moeilijke situaties tegen, situaties die voor jou onlogisch zijn, die je als omslachtig ervaart of die erg tijdrovend zijn. Je vaardigheid **Flexibiliteit** ondersteunt je om hiermee om te kunnen gaan en je **Emotionele Stabiliteit** zorgt ervoor dat je juist rustig en kalm blijft in al die stressvolle situaties waar je tegenaan loopt. Er wordt voortdurend een beroep gedaan op je Flexibiliteit en Emotionele stabiliteit: in de omgang met mensen, het regelen van de dagelijkse dingen en in het dagelijks leven, het accepteren dat de dingen anders gaan dan je gewend ben.

De vijf multiculturele vaardigheden

Prof.dr. K.I. van Oudenhoven-Van der Zee en Prof.dr. J.P. van Oudenhoven (Universiteit Groningen) hebben onderzoek gedaan naar deze vijf multiculturele vaardigheden en hebben een test ontwikkeld om de vaardigheden te meten: de Multiculturele PersoonlijkheidsVragenlijst (MPV).

Onderzoek

Als expat-partner wonend in Japan, heb ik 13 expat-partners (12 vrouwen en 1 man, verspreid wonend over de hele wereld) telefonisch en per e-mail gecoacht en begeleid om te onderzoeken of het mogelijk is de vijf multiculturele vaardigheden te ontwikkelen. De focus lag op de bewustwording van de vijf multiculturele vaardigheden én de individuele problemen die de expat-partner ondervindt in het buitenland. Om de resultaten te kunnen meten heb ik de Multiculturele PersoonlijkheidsVragenlijst twee keer afgenomen: vooraf en achteraf aan het coachingstraject.

Zou het niet logisch zijn dat door wonen in het buitenland en alle opgedane ervaringen de scores op de MPV vanzelf omhoog gaan?

Het is verrassend dat bij een groep expat-partners (die niet gecoacht is) geen ontwikkeling zichtbaar is op de multiculturele vaardigheden. Deze groep blijft nagenoeg gelijk presteren op de schalen van de MPV en ook het langer wonen in het buitenland geeft geen effect op de vijf multiculturele vaardigheden.

Resultaten uit het onderzoek

Uit de resultaten van de MPV blijkt dat de multiculturele vaardigheden na coaching gemiddeld met een derde gestegen zijn. Bij 12 van de 13 expat-partners is een duidelijke groei zichtbaar, bij 1 expat-partner is het resultaat van de MPV gelijk gebleven. Openmindedness laat de grootste groei zien (groei van 60%), gevolgd door Sociaal Initiatief (39%), Emotionele Stabiliteit (35%), Flexibiliteit (22%) en als laatste Culturele Empathie met een groei van 19%.

Multiculturele vaardigheden in de praktijk

Uit het onderzoek blijkt dat een groot aantal problemen die de expat-partner ervaart, te maken hebben met één of meerdere multiculturele vaardigheden. De ene expat-partner stoort zich aan het gedrag van Australiërs en ervaart grote cultuurverschillen die ze, ondanks een goede voorbereiding, niet verwacht had. Ze wil graag handvatten aangereikt krijgen om hier op een positieve manier mee om te leren gaan (multiculturele vaardigheden: Culturele empathie en Openmindedness).

Een andere expat-partner geeft aan dat het verschil tussen een druk leven en eigen carrière in Nederland naar thuismoeder en huisvrouw in haar nieuwe thuisland wel erg groot is. Centraal staan het vinden van een nieuwe dagstructuur, het zoeken naar nieuwe doelen en het leren omgaan met een hele nieuwe rol (multiculturele vaardigheden: Emotionele stabiliteit, Flexibiliteit en afhankelijk van de doelen: Sociaal Initiatief).

Expats en kinderen die in het buitenland wonen

Het onderzoek is alleen gericht op expat-partners, maar hetzelfde geldt wellicht ook voor expats én hun kinderen.

Hoe kun je je multiculturele vaardigheden ontwikkelen?

- Ga eens voor jezelf na wat jouw sterke en kwetsbare multiculturele vaardigheden zijn en waarom je vindt dat dit zo is. Bewustwording van je sterke en kwetsbare vaardigheden kunnen een probleem verhelderen en kan je meer grip op de situatie geven.
- Ben je blij, verdrietig, boos, geïrriteerd, verbaasd, angstig of voel je afschuw bij een gebeurtenis, onderzoek en benoem welke van de vijf multiculturele vaardigheden hierbij hoort (dat kunnen er meer dan één zijn). Belangrijk is dat je je bewust wordt hoe vaak en welke multiculturele vaardigheden een positieve of negatieve rol spelen in je dagelijkse leven.

